

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพของสังคมไทยในปัจจุบันต้องประสบภาวะวิกฤตหลายด้าน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิกฤตทางด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ รวมทั้งก่อให้เกิดปัญหา ในสังคมเมืองแผ่ขยายไปสู่ชนบท จนนำสังคมไทยสู่ระยะวิกฤต ทำให้การดำเนินชีวิตของคนไทยได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ทั้งทางด้านความเชื่อ ความคิด และค่านิยมทางสังคมรับเอาภูมิปัญญาสากลเข้าสู่สังคม โดยไม่มีการกลั่นกรองให้เหมาะสมกับสังคมไทย จึงทำให้เกิดการขาดสมดุลแห่งการเรียนรู้ระหว่างภูมิปัญญาไทยกับภูมิปัญญาสากล ทำให้เกิดการทำลายทรัพยากรท้องถิ่น โดยไม่รู้ตัว ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องมีการพัฒนาปรับเปลี่ยนตนเองให้สามารถดำรงชีวิตให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของสังคม ได้อย่างเหมาะสม

การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญกระบวนการหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาคนให้มีคุณภาพ เพราะ การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญของงามของบุคคลและสังคม การถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคมการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (พรบ.การศึกษาแห่งชาติ, 2542) การเรียนรู้ที่ดีควรจะเรียนรู้จากสิ่งที่ใกล้ตัว ไปยังสิ่งที่ไกลตัวเพราะเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถควบคุม ได้อย่างรวดเร็วกว่าทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริงตามสภาพเศรษฐกิจ และท้องถิ่นของตน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรัก ความผูกพัน รวมทั้งมีความภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง (ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, 2539) การศึกษาที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำวิชาความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงและสามารถพึ่งพาตนเอง ได้นั้นต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ทำให้เป็นคนที่รู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีจริยธรรม คุณธรรม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เพราะฉะนั้นหลักการศึกษาจึงต้องเป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้เรียนเพราะแต่ละพื้นที่ต่างมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันทั้งทางภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ทรัพยากรของท้องถิ่น ตลอดจนเอกลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม และภูมิปัญญาท้องถิ่น การกำหนดหลักสูตรที่มาจากส่วนกลางโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละท้องถิ่นนั้นอาจจะส่งผลให้การจัดการศึกษาตามหลักสูตรของแต่ละพื้นที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และไม่เอื้อประโยชน์แก่ผู้เรียนได้อย่างแท้จริง ดังนั้นการจัดหลักสูตรที่ดี

และมีความเป็นสากลจะต้องเป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2543)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดให้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนให้บุคคลมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่ต้องเก็บค่าใช้จ่าย และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น (กรมวิชาการ, 2544, บทนำ) กอปรกับบทบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งกำหนดความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยสาระสำคัญมุ่งเน้นให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ ตลอดจนด้านกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

จากข้อกำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และนโยบายของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบการศึกษาของชาติ จึงได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางที่มีโครงสร้างหลักสูตรยืดหยุ่น กำหนดจุดหมายที่เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในภาพรวม 12 ปี สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ แต่ละกลุ่ม มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น แบ่งระดับการเรียนรู้ออกเป็นช่วงชั้นละ 3 ปี จัดเฉพาะส่วนที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิต ความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิต โดยให้สถานศึกษาจัดทำสาระ ในรายละเอียดเป็นรายปี หรือรายภาคให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของชุมชน เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พระราชบัญญัติการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2542)

จากข้อกำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และนโยบายของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาของชาติจึงได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ ที่มีมาตรฐานการเรียนรู้เป็นข้อกำหนดคุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม และมีสาระการเรียนรู้เป็นการกำหนดองค์ความรู้ที่เป็นเนื้อหาสาระครอบคลุมการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 12 ปี พร้อมทั้งจัดทำสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระเป็นช่วงชั้น และกำหนดรายละเอียดที่จำเป็นเกี่ยวกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้อย่าง

ชัดเจน เพื่อให้สถานศึกษาได้นำไปจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับ
ผู้เรียน และตรงตามจุดหมายของหลักสูตร (หลักสูตรศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544)

ในส่วนของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการอยู่ร่วมกันบนโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่าง
รวดเร็วตลอดเวลา การเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจซึ่งแตกต่างกันอย่างหลากหลาย การปรับตนเองให้เข้า
กับบริบทสภาพแวดล้อมทางสังคม และวัฒนธรรมทั้งในระดับท้องถิ่น ประเทศชาติและระดับโลก
นั้น หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดไว้ในสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระ
การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งเป็นกลุ่มสาระพื้นฐานที่ผู้เรียนทุกคนจะต้องเรียน
ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพในด้านของ
ความรู้ ทักษะกระบวนการ เจตคติและค่านิยม การจัดการและการปฏิบัติ ของตนเองได้อย่างถูกต้อง
และเหมาะสมตามสภาพและบทบาทของตนเองในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม

โดยสาระสำคัญของสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒน
ธรรม ที่ได้กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 การจัดทำหลักสูตรสถาน
ศึกษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง
ที่จะต้องจัดมวลงประสพการณ์ที่เกี่ยวกับท้องถิ่น และชุมชนของคนทั้งในด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่
สภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม ลักษณะภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ทรัพยากรในท้องถิ่น
สถานที่สำคัญ ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นให้กับผู้เรียน เพื่อผู้เรียนจะ
ได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับท้องถิ่นของตน ดำรงชีวิตในท้องถิ่นของตนได้อย่างถูกต้อง เหมาะ
สมและมีความสุข มีความรัก มีความภาคภูมิใจ เกิดความรัก ความผูกพัน และเห็นความสำคัญของ
ท้องถิ่นที่อยู่ อันจะนำไปสู่การอนุรักษ์และการพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดสันติสุข

เกาะสีชังเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดชลบุรี เป็นดินแดนที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ
มีประวัติศาสตร์สืบทอดมาเป็นร้อยปี นอกจากนั้นยังเป็นที่ตั้งของพระจุลราชฐาน มรดกสำคัญ
ของชาติด้านตะวันออกของไทย เป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์มาแล้วถึง 3 พระองค์ (โดย
ประกาศเป็นเขตคุ้มครองสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพถึง
แวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535) มีโบราณวัตถุและ โบราณสถานอันล้ำค่า ขนบธรรมเนียมประเพณีอัน
เป็นเอกลักษณ์ ซึ่งถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่ง ไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง มีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์
และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ซึ่งเป็นการสร้างรายได้ให้กับชาวเกาะสีชัง พร้อมทั้งภูมิปัญญา
ชาวบ้านที่น่าสนใจ และที่สำคัญด้านอื่นๆอีกหลายด้าน ซึ่งเป็นความภาคภูมิใจของชาวเกาะสีชัง ดัง
นั้นการที่ผู้เรียนหรือเยาวชนในเกาะสีชังได้เรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง จึงเป็นสิ่งที่ม
ีความสำคัญยิ่ง เพราะการได้เรียนรู้เรื่องราวที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต สภาพเศรษฐกิจ สังคม และ

วัฒนธรรมที่แท้จริงในท้องถิ่นของตนเอง ย่อมส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความผูกพันและพัฒนาท้องถิ่นของตน

จากการที่ผู้วิจัยได้เข้าไปศึกษาสำรวจและเก็บข้อมูลจาก ผู้นำชุมชน ครู นักเรียน ผู้บริหาร กรรมการสถานศึกษาอำเภอเกาะสีชังเกี่ยวกับความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนพบว่าส่วนใหญ่ต้องการให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วย โดยสนใจเกี่ยวกับ ประวัติความเป็นมา สถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และทางธรรมชาติ โบราณวัตถุ โบราณสถาน อาชีพ ฯลฯ ในท้องถิ่น เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดความรัก มีความภาคภูมิใจ โดยสามารถนำความรู้ไปเผยแพร่และสามารถไปสู่งานอาชีพได้

โดยความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง เกาะสีชัง เพื่อตอบสนองต่อความต้องการในการจัดการศึกษาปัจจุบัน ความต้องการของท้องถิ่น และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ให้มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นอำเภอเกาะสีชัง อันเป็นผลทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องราวต่างๆ ในท้องถิ่นของตน ซึ่งจะนำไปสู่ความรัก ความภาคภูมิใจตลอดจนเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมให้ดำรงอยู่สืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง เกาะสีชัง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. เพื่อให้ได้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมชั้นเรื่อง เกาะสีชัง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
2. เป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มวิชาอื่น ๆ และระดับอื่น ๆ
3. เป็นแนวทางให้บุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

4. เป็นแนวทางในการอนุรักษ์และดำรงรักษาไว้ซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 46 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 1 ห้องเรียน รวม 22 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling)
3. ระยะเวลาในการทดลองหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ใช้เวลาสอน 20 ชั่วโมง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 หมายถึงเอกสารหลักสูตรระดับชาติที่กระทรวงศึกษาธิการจัดทำขึ้นเพื่อให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติ
2. หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง เอกสารหลักสูตรที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น โดยมีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดทำเป็นสาระและกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดเอกสารประกอบหลักสูตรซึ่งประกอบด้วย วิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ คุณภาพผู้เรียน จุดมุ่งหมายของการศึกษา โครงสร้างและอัตราเวลาเรียน ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา แนวทางการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล โดยมีการเพิ่มเติมเนื้อหารายละเอียดให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและถูกต้องตามข้อเท็จจริงของอำเภอเกาะสีชังเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
3. หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง เกาะสีช้าง หมายถึงเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับอำเภอเกาะสีชังที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ ซึ่งตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันออกของไทย ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขา โขดหินและหาดทราย ไม่มีแม่น้ำลำธาร ประชากรประกอบอาชีพประมง ค้าขาย รับจ้าง บริการและการท่องเที่ยว มีโบราณวัตถุ โบราณสถาน สถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมและประเพณีเป็นเอกลักษณ์ควรรักษาและส่งเสริม

4. การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง กระบวนการจัดทำหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเรื่อง เกาะสีช้าง โดยการนำหลักสูตรมาพัฒนาตามรูปแบบของ Hilda Taba เพื่อให้เหมาะกับสภาพของอำเภอเกาะสีชังซึ่งมี 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 สำรวจสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

ขั้นที่ 2 กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดประสงค์การเรียนรู้

ขั้นที่ 3 คัดเลือกเนื้อหาสาระ

ขั้นที่ 4 จัดเนื้อหาสาระ

ขั้นที่ 5 คัดเลือกประสบการณ์

ขั้นที่ 6 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ขั้นที่ 7 การวัดผลประเมินผล

5. การประเมินหลักสูตร หมายถึงกระบวนการพิจารณาตัดสินหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นว่า บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเพียงใด โดยใช้รูปแบบการประเมินหลักสูตรของไทเลอร์ (Tyler) หากพบว่าส่วนใดที่เป็นปัญหาหรืออุปสรรคในการใช้หลักสูตรก็ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้หลักสูตรที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

6. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ หมายถึง แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อทดสอบผู้เรียนก่อนและหลังการใช้หลักสูตร เป็นข้อสอบปรนัยแบบเลือกตอบ

7. เจตคติต่อเกาะสีชัง หมายถึง ความรู้สึกในที่ดี ได้แก่ ความรู้สึกเห็นคุณค่า ภาคภูมิใจ ความผูกพัน ของนักเรียนที่มีต่อเกาะสีชัง ซึ่งสามารถวัดได้จากการตอบแบบวัดเจตคติต่อเกาะสีชังที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น